

СТАНОВИЩЕ

от доц. доктор по право Юрий Страшимиров Кучев

член на научно жури по обявен от СУ "Св. Кл. Охридски", Геолого-географски факултет, конкурс за професор по професионално направление 3.6. право (административно право и процес) в Държавен вестник бр.28/19.03.2012г.

1. Данни за конкурса

В обявения конкурс за професор единствен кандидат е доц. доктор по право Ганета Минкова Минкова. Приложени са изискуемите се по ЗРАСБ и ППЗРАСБ документи, като автобиография, дипломи за завършено образование и придобити образователни и научни степени, професионален стаж, списък на научните публикации на кандидата, справка за цитиранията, документацията по обявяването на конкурса и назначаване на научното жури. От техният анализ може да се направи извода, че са налице условията за заемане на академичната длъжност „професор“, съгласно изискванията на чл. 29 от ЗРАСБ.

2. Данни за кандидата.

Г-жа Ганета Минкова е родена в гр. Ловеч на 28.10.1960 г. През 1985г. завършва Юридическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Започва трудовата си кариера през 1986г.-1987г. в Окръжен съд Ловеч. През 1987г.-1990г. е зачислена като редовен аспирант в Института за държавата и правото при БАН, като получава научната степен „доктор“ с Диплом № 20275 от 15.06.1990г. През 1990г. -1991г. е избрана за научен сътрудник II степен , а през 2009 г.-2011 г. за доцент в Института за държавата и правото при БАН. През 2011г. е избрана на академичната длъжност „доцент“ в Геолого-географски факултет на СУ "Св. Кл. Охридски". Освен научно развитие, г-жа Минкова има и съществен практически опит, като съветник в отдел „Правен“ на Министерския съвет (1991 г.), Началник отдел „Нормативни актове“, Министерство на финансите (1991 г.), Главен секретар на Министерството на външните работи (1991 г.-1993г.), същата практикува и като редовен адвокат.

3. Описание на научните трудове

Кандидатът е автор осем монографии, шест студии и 226 статии. В настоящият конкурс кандидата участва с една монография и три други научни труда. Същите не са участвали и не възпроизвеждат преди това представени за придобиването на научната степен „доктор“ и академичната длъжност „доцент“

трудовете. Богатата и научна продукция я характеризира като задълбочен учен с широки познания във всички клонове на правото. Приложената справка за цитирания доказва, че тя се ползва с авторитет сред водещите автори в българската правна литература. Предмет на изследвания са съществени проблеми от сферата на облагането на доходите на физическите лица, облагането с ДДС, извършването на данъчни ревизии и проверки, оспорването на различните по вид данъчни актове. Това е материя изцяло свързана с конкурса в който участва кандидата.

4. Приносни моменти в представените за участие в конкурса научни трудове.

Монографичният труд „Данъчни задължения”, С., 2012, изд. Сиела, е актуална научна разработка за същността на данъците и данъчната система на Р България. В нея се обсъжда правната характеристика на действащата данъчната система установена в последните двадесет години при прехода от пазарна към планова икономика. Извършен е задълбочен критичен анализ на всички аспекти на материалната правна уредба на отделните видове данъчни задължения, като се подчертават възникналите проблеми при тълкуването и прилагането ѝ. Съществен научен принос на автора е, че се изследват всички видове данъчни задължения по действащото законодателство, като елементи на данъчната система. Посочат се и различни възможни решения за усъвършенстване на законодателството. Изцяло приемлива за мен е тезата на автора, че съвременната наука следва да разглежда понятието за „данък“ като комплекс от основни и допълнителни задължения. Въз основа на това деление на задълженията, анализът на понятията за „установяване“ и „определяне“ на данъка и действащата конституционноправна уредба на данъците авторът обосновава, кои задължения са резервирани за изключителна законодателна компетентност и кои могат да се уредят с подзаконов актове. Със съществено приносно значение в монографията е обсъждането на въпроса за съотношението между националните законодателства на държавите-членки и правото на Европейския съюз, както и за възможността за въвеждане на общи данъци, които да се прилагат на територията на всички държави-членки. Изцяло споделям извода на автора, че тази възможност е ограничена при сега действащите учредителни актове на Европейския съюз поради принципа на предоставената компетентност е обоснован с анализа на източниците на правото на ЕС. От горното следва, че авторът добре борави не само с националната правна уредба, а и с първичното и вторично право на ЕС. Въпреки че, в областта на митата и на косвеното облагане съюзът има компетентност, по отношение на облагането с преки републикански и местни данъци, държавите-членки запазват своята изключителна компетентност да определят и въвеждат на територията си данъци, както и да уреждат фактически състави за избягване на двойното данъчно облагане чрез двустранни споразумения. Това мнение се споделя от мнозинството автори. Цялостното изследване в монографията е насочено към

формулиране на предложения за усъвършенстване на законодателството, което само по себе си е научен принос.

Статията „Принципът на законоустановеност на данъците и таксите”, Правна мисъл, 2010, бр. 1, с. 22-33, разглежда един от основните принципи на установяването на данъци уреден в Конституцията на Р България. Подложени на анализ са практиката на Конституционния съд и изменението на Конституцията през 2007 г., с което се предвиди правната възможност общините да регламентират размери на местните данъци в определени граници. С приносно значение в статията е очертаването на границите на нормотворческа компетентност на общините в областта на данъчното облагане и условията тя да бъде упражнявана в съответствие с конституционните и законови изисквания. Разглеждат се и случаи, при които закони съдържат разпоредби, надхвърлящи възможностите, дадени от Конституцията, чрез въвеждане на принципа за законоустановеност на данъците.

Статията „Вещите в данъчното право”, Правна мисъл, 2010, кн. 4, с. 31-41, разглежда особеностите на вещите като обект на облагане с преки данъци. Приносен момент е подчертаването на разликата между фактическите състави във вещното и в данъчното право. Съгласен съм с направения извод на автора, че докато правото на собственост се упражнява по повод на една вещ, която не е елемент от фактическия състав и фактът, че вещта не съществува не е правопогасяващ за правото на собственост, данъчният обект е част от фактическия състав на възникване на основното данъчно задължение за една парична сума, начислена в полза на бюджета или дължима на бюджета от данъчно задължено лице. Заслужават интерес разсъжденията на кандидата, за подхода на законодателя да избира определени недвижими или движими вещи като обекти на облагане, поради по-голямата им стойност. Разгледани са и хипотезите за освобождаване от облагане с оглед особеностите на вещта или на нейния собственик. Автономията на данъчното право се демонстрира с разбирането, че в правото на собствеността търпи модификации поради целените от данъчното право резултати.

Внимание в статията „Действие на източниците на данъчното право”, Правни мисъл, 2011, кн. 2, с. 3-19, заслужава малко разработвания в съвременните правни съчинения, въпрос, за източниците на данъчното право и тяхното действие от гледна точка на конституционния принцип за законоустановеност на данъците и плащането на данъчните задължения като основно конституционно задължения на гражданите. Подчертано е обвързването на влизане в сила на данъчния закон от първо число на годината, тримесечието или шестмесечието, с действието на ежегодния Закон за държавния бюджет или с приемането на местните бюджети на общините. Подкрепям безусловно прилагането в законодателната практика на разбирането, че данъчният закон трябва да бъде отменен изрично, тъй като не може да подлежи на тълкуване фактът, че един данък е отменен мълчаливо посредством въвеждането на друг подобен нему данък. Противното би застрашило правото на данъчно задължените лица да знаят колко и какви данъци дължат. Малко изследван в правната литература е и въпросът за обратното действие на данъчния закон. Въз основа на практиката на Конституционния съд се стига до

правилния извод, че на данъчния закон не трябва да се придава обратно действие, защото данъчно задължените лица трябва предварително да се наясно с данъците, които биха дължали, ако придобият имот, извършат сделка и т.н. Обосновано е предложението да се съблюдава и изискването за зависимост в действието на закона и подзаконовия нормативен акт, особено в материята на местните данъци, където наредбите на общинските съвети създават правила.

5. Преподавателска работа

Познавам преподавателската дейност на кандидата от работата му, като доцент в Геолого-географски факултет. Там тя води лекционни курсове по редица правни дисциплини, което потвърждава развитието ѝ като интердисциплинарен юрист. Изявява се като преподавател познаващ и прилагаш съвременни педагогически методи, с широка юридическа подготовка. Преподаваните дисциплини се отличават с динамика на законодателството, която кандидатът успешно следи, като обновява учебния материал. Цялостната преподавателска дейност на доц. Минкова е насочена към придобиването на основни правни познания от студентите въз основа на приемствеността в правната теория. Общото ми впечатление е, че кандидатът е утвърден български учен юрист с богат практически опит.

6. Заключение

Представените от автора научни трудове за участие в конкурса за професор потвърждават качествата на кандидата като утвърден изследовател на правната материя. Използваните от него методи на научно изследване дават възможност за теоретично обясняване на правните явления. Коректно се представят становищата в теорията и се правят самостоятелни изводи. С това се допринася за разширяване на научните знания. Научните изследвания са насочени и към решаване на практически проблеми, което ги прави полезни за правоприлагането и законодателната дейност. Те способстват за правилното тълкуване и приложение на динамичната правна уредба. Направените по-горе критични бележки не омаловажават научните и научноприложни резултати на кандидата.

В Закона за развитието на академичния състав в Р България в чл.29 са описани условията за заемане на академичната длъжност „професор“. Доц.д-р Ганета Минкова отговаря на установените в закона условия. Предлагам на научното жури да гласува положително и да предложи на Факултетния съвет на

Геолого-географски факултет заемането на академичната длъжност „професор“
в СУ“Св. Климент Охридски“ по обявения конкурс по професионално
направление право 3.6 (административно право и процес).

29 юли 2013 г.

доц. доктор Юрий Кучев: